

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:N JÄSENLEHTI

3/87

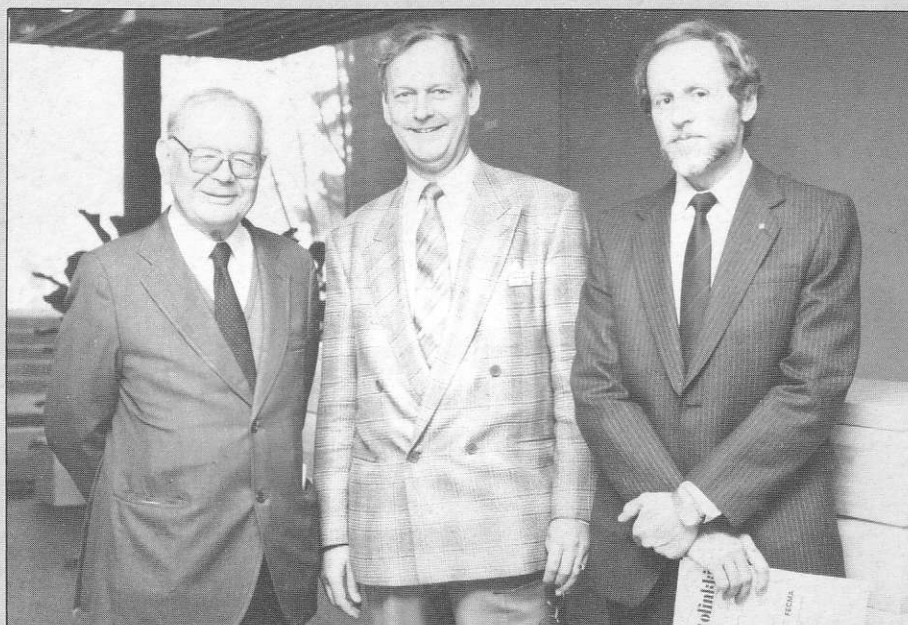
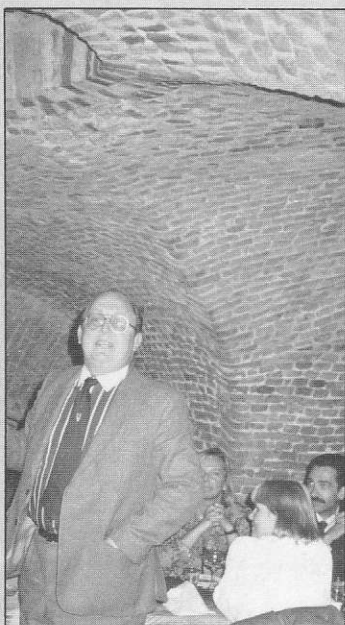

LEHDISTÖ

Luottoalan väki koolla Espoossa

Luottoalan käytännön menetelmät Euroopan maissa sekä kansainvälisen kaupan ongelmat olivat esillä luotto- ja rahoitusalan eurooppalaisen järjestön FECMA:n ensimmäisessä kansainvälisessä seminaarissa, joka pidettiin Espoossa lauantaina. Seminaari käsitteli lisäksi EEC:n luottoalaa koskevia säännöksiä.

Suomesta FECMA:n jäsenenä on Luottomiehet—Kreditmännensyhdystys. Seminaarin puheenjohtajana toimi Oy Credit Ab:n toimitusjohtaja Thomas Feodoroff, joka viime syksynä valittiin FECMA:n varapuheenjohtajaksi.

Kari mylly
30.10. mennessä

LUOTTOLINKKI 4/87 AIKATAULU

To 15.10.	Deadline + tiedot lehteen tulevista ilmoituksista
Ma 19.10.	Palstat ulos
Ke 21.10.	Palstat + valokuvat taittoon
Pe 23.10.	Saksitaitto kirjapainoon
Ti 27.10.	Taittokopio ulos
Pe 30.10.	Taittokopio takaisin
To 5.11.	Sinikopio ulos
Pe 6.11.	Sinikopio takaisin
To 12.11.	Lehti postitukseen
Pe 13.11.	Lehti postitetaan jäsenille
Ke 25.11.	Yhdistyksen kokous

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:N JÄSENLEHTI

Mediatiedot 1987

Painosmäärä	1.000 kpl
Jakelu	jäsenistölle ja alan järjestöille
Alueet	valtakunnallinen
Ilmestyminen	neljä kertaa vuodessa
Painopinta-ala	A4
Ilmoitusten viimeinen jättöaika	kaksi viikkoa ennen ilmestymistä
Ilmoitushinnat	
mk/pmm	Ilmoitushinnat 2/1 s. 2 400 mk 1/1 s. 2 000 mk (takasivu) 1/1 s. 1 500 mk (muut sivut) 1/2 s. 800 mk 1/4 s. 600 mk
Värilisä	sovitaan erikseen
Paperi	Kymexcote 135 matta
Aineistotoivomus	offset aineisto

Julkaisija	Luottomiehet — Kreditmännen r.y.
Päätoimittaja	Pertti Pennanen
Puheenjohtaja	Mikko Parjanne
Toimituksen osoite	PL 891 00100 Helsinki
Puhelimet	Pennanen (90) 192 6226 Parjanne (90) 765 311

**Luottomiehet —
Kreditmännens ry:n
jäsenlehti**

Ilmestyy neljä kertaa
vuodessa

Päätoimittaja
Pertti Pennanen

Toimituksen osoite
Luottomiehet ry
PL 891 00101 Helsinki

Toimitusneuvosto
Pertti Pennanen
puh. 90-192 6226

Mikko Parjanne
puh. 90-765 311

Pertti Larva
puh. 90-122 070

Anne Leppälä-Nilsson
puh. 90-427 805

Martti Kuurtamo
puh. 921-330 300

Taitto
Kari Marttala
921-516 814

Valokuvaaja
Erkki Markko

Paino
Helsingin Liike-
kirjapaino Oy
Helsinki

LEHDEN SISÄLTÖÄ

YLEISLUONTOISIA KYSYMYKSIÄ
NYT JA TULEVAISUUDESSA
Jermu Laine

CREDIT-SCORINY -JÄRJESTELMÄ
KULUTUSLUOTTOKAUPAN PÄÄTÖSTEN APUNA
Ruecdiger Wentker Sivu 6.

LUOTTOHALLINNOSTA ENGLANNISSA
Peter Martin Sivu 7.

LUOTTOHALLINNOSTA SUOMESSA
Aulis Lindell Sivu 9.

YRITYSTUNNUKSELLA TIETOLÄHTEISIIN
RANSKASSA
Jean Pierre Marin Sivu 9.

RIKOSPOLIISIT KERTOVAT TALOUSRIKOKSISTA
Kari Rantama ja Markku Salminen Sivu 13.

Seminaarin avasi Espoon kaupunginjohtaja Pekka Löyttyniemi, todeten tapahtuman teemojen olevan mitä ajanjohtaisempia yhdyntävän Euroopan kannalta. Kontakteja ja tieto-taitoa tarvitaan lähitulevaisuudessa yhä enenevässä määrin koko Euroopan maiden välillä.

Seminaariohjelmaa pidettiin hyvänä. Ajankohdasta ja lyhyestä valmisteluajasta johtuen Dipolin sali ei kuitenkaan täytynyt.

Yleisluontoisia Euroopan kaupassa nyt ja tulevaisuudessa

Eräs suomalaisista alustajista Fecman seminaarissa 30.5.1987 oli varatuomari, entinen ulkomaankauppaministeri Jermu Laine. Alustuksessaan hän kertoi ulkomaankaupasta Euroopassa nyt ja tulevaisuudessa, kaupan esteistä ja yhteistyömahdollisuuksista.

Varatuomari Jermu Laine toteaa, että Euroopassa on tietynlaista pessimismia, europessimismia. Syyt ja perusteet olisi tunnustettava jotta tätä voitaisiin poistaa.

Jermu Laine piti myös tärkeänä, että EEC ja EFTA voisivat lähestyä toisiaan entistä enemmän ja koko Eurooppa tulisi saada vakuuttuneeksi siitä, että kannattaisi muodostaa laaja, yhtenäinen, integroitu Länsi-Euroopan vapaakauppa-alue. Tämän idean läpiviennissä on vaikeuksia.

Ajavatko USA ja Japani Euroopan ohi

Onko Länsi-Eurooppa jäänyt kehityksestä jälkeen johonkin muuhun alueeseen tai alaan verrattuna? Miten esim. taloudellinen kasvu ja uusien työpaikkojen

luonti on kehittynyt Euroopassa? Eräältä osin merkkejä on Laineen mukaan havaittavissa siitä, että USA ja Japani ovat taloudellisessa kasvussa, bruttokansantuotteessa ja uusien työpaikkojen luonnissa ajamassa Euroopan ohi. Esim. patenteja rekisteröidään Englannissa paljon, mutta käytännössä japanilaiset ostavat patentit ja muuttavat ne tuottavaksi. Eurooppalainen toimintaympäristö ei taida innostaa.

Japanilaisten on toisaalta hankala avata eräitä Euroopan markkinoita. Kulttuuri ja historia asettavat myös joitakin rajoituksia. Toisaalta Japanin rahalaitokset ovat kasvaneet voimakkaasti, mm. maailman suurimpien pankkien tilastojen kärjessä on nyt kaksi japanilaista pankkia. Tämä tulee aiheuttamaan lähimmän 10 vuoden kuluessa ongelmia myös eurooppalaisille pankeille, sillä

rahavarastot siirtyvät helposti Japaniin.

Eurooppalaisen yhteistyön ongelmia

Jermu Laineen mukaan koko Euroopan tulisi lähestyä toisiaan kansallisesta identiteetistä luopumatta, mutta yhteistyötä tehostamalla. Ongelmana on hänen mukaansa erilainen kulttuuri ja erilaiset standardit Englannissa, Ranskassa, Saksassa ja Pohjoismaissa. Yhteistyön kehittämisessä toisen maan standardeja ei saisi diskriminoida tukemalla vain omaansa.

Varatuomari Jermu Laineen mukaan eurooppalainen yhteistyö ei lyhyellä tähtäimellä ole mahdollinen, mutta pitkällä tähtäyksellä siihen on eväitä. Sisä-

sisä markkinoissa EEC ei saisi päättää yksin Euroopan ulkomaankaupasta, EFTA:n, USA:n ja Japanin yhteistyö täytyisi ottaa huomioon.

Suomi ei enää korkea

Esitelmänsä lopuksi varatuomari Jermu Laine totesi, että Suomi ei ole enää mikään kaukainen metsämaa, josta ulkomaille viedään puuta ja paperia. Viennistämme on 37 % teollistuotantoa ja 39 % metalli- ja konepajateollisuutta. Jermu Laine totesi lopuksi, että Suomen vienti on tällä hetkellä kilpailukykyinen ja kukoistava. Kasvupotentiaalia ja mahdollisuuksia on ja Suomen tavoitteena on päästä tehokkaasti kaikille Länsi-Euroopan markkinoille.

*Useimmat meistä ajattelevat,
aika on rahaa.*

Credit scoring-järjestelmä parempien luottopäätösten apuna

Fecman seminaarin yhteydessä johtaja Ruediger Ventker The Fair, Isaac Companies-nimisestä yhtiöstä Kaliforniasta kertoi scoring-järjestelmästä, jota käytetään yleisesti maailmalla kulusluottopäätöksiä tehtäessä. Tyypillisiä käyttäjiä ovat rahoitusyhtiöt, pankit, luottokorttiyhtiöt, isot vähittäismyyntiketjut, öljy-yhtiöt ja postimyynti.

The Fair, Isaac Companies-niminen yhtiö eli Fico on perustettu 30-vuotta sitten. Yhtiön palveluksessa on 200 henkilöä, joista tilastotieteilijöitä ja atk-henkilöstöä yli puolet. Euroopan konttori on Monacossa. USA:ssa yhtiöllä on lähes monopolin asema. Ficon Credit scoring-järjestelmiä on yhteensä installoitu noin 350, 19 maahan. Suomessa ei järjestelmää vielä ole, mutta ainakin yksi Suomessa toimiva yhtiö tekee päätöksiään tämänkin järjestelmän pohjalta. Sen sijaan pelkkiä pisteytys- ja luokittelujärjestelmiä, ilman tarkkaa tilastollista otantaa, käytetään Suomessakin yleisesti.

Miten scoring-järjestelmä räätälöidään

Scoring-järjestelmä räätälöidään kussakin tapauksessa asiakasyrityksen omia tarpeita varten. Mitään valmiita pakettiratkaisua ei ole. Ensinnäkin valitaan väestötyypit ja määritellään rajat, mitkä hyväksytään ja hylätään.

Tämän jälkeen kerätään mallitiedosto, miniminä 2 vuotta ja 1500 asiakasta. Tästä tehdään tilastollisesti perustiedosto, jotta voidaan määritellä hyvät, huonot ja hylätyt. Toisella tarkistelukierroksella karsitaan vielä eräitä vaihtoehtoja ja tasapainotetaan mallitiedostoa. Pistelle annetaan myös erilaisia painoarvoja. Tietyn pistemäärän ylittävät tullaan hyväksymään. Tilastotieteen menetelmistä käytetään regressioanalyysiä ja diskriminaatioanalyysiä.

Asiakkaista tarvitaan tarkat tiedot: ikä, sukupuoli, ammatti ja koulutus, siviilisääty, asuminen, tulot, omaisuus, lasten määrä, luottokorttien määrä, omistuksissa olevien autojen määrä ja malli jne.

Miten scoring auttaa

Osa järjestelmän eduista on rahassa mittaamattomia: päätöksenteon nopeus ja johdonmukaisuus, tarkasti määritellyt vastuut, johdon tuki, tehokas käyttö ja

automatisoinnin helppous. Eräät asiakkaat ovat todenneet, että scoring-järjestelmällä on pystytty nostamaan luottojen hyväksymisprosenttia kuitenkin siten, että tappiot ovat pysyneet samana tai pienentyneet. Toiset ovat taas hyötynneet siitä, että tappiot ovat selvästi pienentyneet samalla hyväksymisprosentilla. Asiakastutkimuksen mukaan 86 % asiakkaista on ollut tyytyväisiä järjestelmään. Yleensä credit scoringia käytetään yrityksissä, joissa voittomarginaalit ovat pienet.

Koska Ficon scoring-järjestelmä perustuu laajaan tilastolliseen otantaan, sopii se parhaiten yrityksille, jotka käsittelevät vähintään 50 000–100 000 hakemusta vuodessa. Järjestelmän hankkiminen vastannee noin 1/2 miljoonan markan kustannusta. Nämä ovat olleet ne syyt, minkä takia järjestelmää ei esim. Suomeen ole installoitu kenenkään yksittäisen rahoittajan tai myyjän käyttöön.

Taluspäällikkö Pekka Siven, Luhta:

"Varsin usein jo Creditin ensimmäisestä kontaktista on tuloksena maksusuoritus."

"Creditin onnistuminen ulkomaanperinnässämme on lähes 100 %."

Luhdan vapaa-ajan ja hiihtoasusteitten myynti on tänä vuonna noin 900 miljoonaa markkaa, josta 60–70% muodostuu viennistä.

"Markkinoimme perinteisesti myös ulkomailla suoraan vähittäiskaupalle, joten asiakkaittemme lukumäärä on sangen suuri. Perittäviemme määrää on viime aikoina voimakkaasti lisännyt panostamisemme Keski-Euroopan markkinoille. On itsestään selvää, että toimimme yhteistyössä ulkomaan perinnän ammattilaisen kanssa.

Vaatetusteollisuudessa perintä on merkittävässä asemassa, ja perintä on aloitettava mahdollisimman pian. Maksamattomat laskut kannattaa mielestäni ehdottomasti antaa Creditin perittäväksi viimeistään kuukauden kuluttua.

Väheksymättä omaa tiukkaa luottopolitiikkaamme voin sanoa, että erinomaiseen, lähes 100 % onnistumiseemme ulkomaan perinnässä vaikuttaa merkittävästi Creditin nopeus, tehokkuus ja luotettavuus."

Credit on Suomen suurin yksityinen, rahalaitoksista riippumaton perimistoimisto.

Riippumattomuutemme on asiakkaittemme etu. Käsittelemme jokaisen toimeksiannon luottamuksellisesti.

Credit kuuluu maailman toiseksi suurimpaan kansainväliseen Justitia International-perintäorganisaatioon. Vankka kansainvälinen osaamisemme on asiakkaittemme etu. Hoidamme perinnän yhtä tehokkaasti kaikkialla maailmassa.

Credit hoitaa asiantuntevasti niin rutiini- kuin erikoisperinnänkin. Tarjoamme asiakkaillemme luotettavaa ja hyvää palvelua. Siihen kuuluu myös säännöllinen ja perusteellinen raportointi.

Creditin asiakkaat ovat tyytyväisiä asiakkaita.

Creditin perintäkonsultit vastaavat kaikkiin kysymyksiisi.
Soita

(90) 144 055

credit-justitia
PERINTÄ-INKASSO INTRUM KONSERNI

Oy Union-Ölly Ab:n luottohallinnosta

Toimitusjohtaja Aulis Lindell.

2,5 miljardin markan liikevaihtoa pyörittävällä Oy Union-Ölly Ab:lla on yli 100 000 luottoasiakasta, joista yli 30 000 on luottokorttiasiakkaita. Uusia asiakkaita tulee n. 10 000 vuosittain. Yhtiön luotto-osastolla työskentelee 15 henkilöä. Luotto-osasto on osa yhtiön rahoitusta ja taloushallintoa. Yhtiön luottopolitiikka on taas osa yhtiön markkinointipolitiikkaa. Johtokunta päättää luottopolitiikasta ja sen muutoksista luottopäällikön esityksestä. Luottopolitiikka on määritelty kirjallisesti.

Yhtiön luottopäällikön tehtäviin kuuluu mm. johtaa luotto-osastoa, hyväksyä uudet luottoasiakkaat, tarkistaa asiakkaiden luottokelpoisuus, valvoa erääntyneiden saamisten kiertoa, valvoa vakuuksia, pitää luottotappiot sovituissa sovituissa rajoissa,

päättää luottokielloista, olla yhteistyössä markkinointiosaston kanssa, raportoida esimiehelle ja markkinointijohdolle.

Suurin osa yhtiön luottomyynnistä on vakuudetonta. Jos luotonhakijan luottotiedot ovat epäedulliset, vanha luottoasiakas alkaa viivytellä laskujensa maksamisessa, nuori tai vastikään työelämään siirtynyt henkilö anoo luottokorttia, vakuuksia voidaan edellyttää. Vakuuksista käytetyimmät ovat takaus, pankkitakaus, kiinnitys ja talletustodistus.

Perinnässä ensimmäinen perintäkiri lähtee 15 päivän kuluttua eräpäivästä, luottosulkuilmoitus 34 päivän kuluttua eräpäivästä. Yhtiön luottotappiot ovat viime vuosina vaihdelleet 0,35 % — 1,20 %:n välillä luottomyynnistä. Suurin osa luottotappioista on

luottokorttiasiakkaiden aiheuttamia.

Yhteistyö luotto-osaston ja muiden osastojen välillä yhtiön sisällä on vakiintunutta. Yhtiössä on mm. luottokomitea, johon kuuluu luottopäällikkö, aluepäällikkö ja markkinointipäällikkö. Komitea päättää luottokiellosta hankalien ja isojen asiakkaiden ollessa kyseessä. Luottopäällikkö ja myös luotonvalvojat osallistuvat myynnin markkinointikokouksiin.

Jean-Pierre Marin

LE CREDIT MANAGEMENT EN FRANCE

SIREN-numero avain luottokelpoisuuden selvittämiseen

Yritysten välinen luotonanto Ranskassa on 2 miljardin frangin luokkaa. Luotoista 1/3 on pankkiluottoja ja loput 2/3 yritysten välisiä. Maksuajat jakaantuvat suunnilleen seuraavasti:

10 % käteinen
25 % 30 päivää, tässä ryhmässä erityisesti elintarvikesektori
40 % 60 päivää, tässä ryhmässä suuri osa teollisuutta
15 % 90 päivää, tässä ryhmässä mm. autokauppa
10 % yli 90 päivää, mm. valtio.
45 päivää siitä kun toimitus on hyväksytty ja tarkistus saattaa kestää 1—2 kuukautta

Kaupan maksuehdot sovitaan kauppaneuvotteluissa markkinatilanteen, ranskalaisen ja ulkomaisen kilpailun, alan kauppatapojen ja rahoitusmahdollisuuksien asettamissa rajoissa. Kilpailutilanteessa yritykset pyytävät usein 60 päivän maksuaikaa, vaikka pystyvät maksamaan 30 päivässä, eli saavat yhden ilmaisen kuukauden. Lisäksi laskut maksetaan yleensä kuukauden lopussa ja aina eräpäivän jälkeen ja laskutuskuukautta ei lasketa

maksuaikaan, joten asiakas voi siten pidentää luottoa yli 20 päivällä.

Ensiarvoisen tärkeää kauppaneuvotteluissa on selvittää asiakkaan identiteetti luotettavasti ja taloudellinen tila. INSEE (Institut National de la Statistique et des Etudes Economiques) antaa jokaiselle juridiselle henkilölle SIREN (Système Informatique du Répertoire de Entreprises) -numeron, joka on sama kuin yrityksen kaupparekisterinumero. Tämä numero on kaiken tiedon lähde. Luotonantajille tämä numero avaa pääsyn erilaisiin tärkeisiin tietoihin, kuten kaupparekisteriin, protestilistoihin, maksuhäiriötietoihin ja sotumaksujen laiminlyönteihin.

Luottotiedostot välittävät MINITEL- tai TRANSPAC-verkoston kautta maksutiedot ranskalaisista yrityksistä. Tiedot tulevat kirjoittimelle heti kun kysyjä ja kysytty on tunnistettu, eli alle minuutissa. Myös tässä tarvitaan SIREN-numero. Nämä tiedostot ovat tietopankkityyppisiä. Tiedot voivat olla jopa 6 kk vanhempia.

Varsinaisten luottotoimistojen, jotka aina yhä uudelleen tutkivat kohteen, toimitusaika on paljon pidempi. Ranskassa ei ole puutetta kaupallisista yrityksistä, jotka myyvät luottotietoja ja suuri enemmistö näistä yrityksistä on luotettavia. Ranskassa saa myös nk. räätälintyönä tehtyjä luottotietoja.

Luotonhakijan identifioinnin ja luottotietojen tarkistamisen lisäksi on syytä ryhtyä myös muihin saatavan turvaamistoimiin, kuten omistusoikeudenpidätysehdon käyttämiseen. Ehtoon voidaan pätevästi vedota neljän edellytyksen täytyessä:

1) On oltava alioikeuden päätös vararikosta tai muu juridisesti sitova päätös.

2) Tuomarille on esitettävä todiste kirjallisesta tai suullisesta sopimuksesta, jossa on sovitut omistuksenpidätyksestä.

3) Toimitetun tavaran täytyy olla kiistatta tunnistettavissa.

4) Tavarana tulee olla olemassa sellaisenaan kuin se on toimitettu, vahingoittumattomana ja muuttumattomana.

Liikaa ei voine korostaa SIREN-numeron tärkeyttä asiakkaan identifioinnissa ja luottokelpoisuuden tarkistamisessa, sillä Ranskassa jätettiin v. 1986 27 802 konkurssihakemusta. Uusia yrityksiä syntyy noin 20 000 joka kuukausi, joista 1/3 on entisten uudelleenaloituksia.

FECMAN KUVASATOA

Councilin kokous pidettiin seminaaria edeltävänä päivänä. Yhteisillalliselle kokoontui myös seminaarivieraita. Kuvassa vasemmalta Ulla Johnsson sekä vieraat Britt-Marie Rebel Ruotsista ja FECMAN ensimmäinen sihteeri Jan Groundwater Englannista.

Dipolin rannasta risteiltiin seminaarin jälkeen Walhallaan yhteiselle illalliselle. Kuvassa vasemmalta Bernard Phillips ja Roger Cork Englannista sekä Pertti Pennanen isäntämaasta.

Luotto koolle Espoos

Luottomiehä
Euroopan maan
toukokuun logon
Kansainvälinen la
tys Federation of
dit Management
(FECMA) järjestö
kuuta Dipolin
kansainvälisen se
Seminaarissa ta
mään mm. luotto
menetelmiä eri E
kansainvälisen k
ja EC:n luottoal
Seminaarissa i
Jermu Laine, m
mitusjohtaja Audi
ja 3M(UK)-yhtiö
likkö Peter Ma
FECMA perust
ten. Järjestön tavo
luoda koko Euro
ammattiluokitus
puheenjohtaja on
toimitusjohtaja T
doroff. FEC
lainen jäsenjärjes
miehet—Kreditm
hon kuuluu no

29.—30. toukokuuta 1987.

miehet

een

12 Länsi-
a kokoontuu
Espooseen.
ntuulan yhdis-
European Cre-
Associations
30. touko-
muunmaisen
maurinsa.
aan käsittele-
len käytännön
ogun maissa,
an ongelmia
aidöksiä.
suavat mm.
Unionin toi-
Lindell
luottopääl-
in.
in vuosi sit-
teena on mm.
gun kattava
ryestön vara-
y Credit Ab:n
omas Feo-
A:n suoma-
en Luotto-
sen ry., jo-
jäsentä.

Illallinen nautittiin ravintola Walhallassa, Suomenlinnan linnakkeen suojissa.

Fecman vastavalittu varapuheenjohtaja James Furey toivotti luottomiehet tervetulleeksi Irlantiin. Kokous on 9.—10.6.88 Duplinissa.

"Puheenjohtajan palsta"

Mihin Fecma pyrkii? Mitä Luottomiehet ry saa irti Fecmasta?

Fecman seminaarissa 30.5.1987 ja 29.5.1987 pidetyssä councilin kokouksessa käsiteltiin Fecman tavoitteita ja toimintasuunnitelmia. Järjestön ensimmäinen puheenjohtaja, Roger Cork kertoi näistä tavoitteista seminaariin osallistujille. Monet hänen esille tuomistaan ajatuksista perustuvat englantilaisessa järjestössä hyviksi havaittuihin kokemuksiin.

Vahdinvaihto. FECMAN puheenjohtajuus on siirtynyt Roger Corkilta Thomas Feodoroffille. Yhdistyksemme toivottaa onnea ja menestystä uudelle puheenjohtajalle.

ICM (The institute of credit management) — suurin ja vanhin järjestö

Englannin järjestö perustettiin jo 1939 ja siihen kuuluu nyt 5 000 jäsentä. Jäseneksi pääsemiseksi asetetaan jo nyt rimoja, tulossa on mm. sisäänpääsykoe ja luottohallintakoe. Järjestö pitää 50 seminaaria vuodessa ja sen oma lehti ilmestyy joka kuukausi.

Toimintaperiaatteisiin kuuluu työnvälitystä, etäisopiskelua, laajat yhteydet viranomaisiin ja päättäjiin, 17 alaosastoa jne.

ICM on suurin ja ilmeisesti myös elinvoimaisin jäsenjärjestö, joka siinä on meille suomalaisillekin paljon tavoitteita.

Ammattistandardit tulossa

Fecman puitteissa on laadittu luottoalan ammattistandardit ja eettiset säännöt. Nämä tullaan lähiaikoina esittelemään myös Luottomiesten jäsenille ja samassa yhteydessä harkitaan, otetaanko ne sellaisenaan myös Luottomiesten sääntöihin.

Standardien ja tehokkaan koulutuksen avulla Englannissa on onnistuttu huomattavasti nostamaan alan arvostusta ja kohottamaan alalla toimivien henkilöiden palkkoja melkoisesti, Roger Cork totesi.

Fecman kotipaikaksi tulee Bryssel. Järjestö pyrkii toimimaan läheisessä yhteistyössä EEC:n kanssa. Fecmalle ei tule mitään varsinaista organisaatiota, vain postilaatikko. Council kokoontuu 2—4 kertaa vuodessa. Kukin jäsenmaa maksaa omat kulunsa ja osallistumisensa Fecmaan. Liittymismaksu oli 300 Sveitsin frangia.

Fecman tavoitteena seuraavan vuoden aikana on myös saada lisää jäsenmaita, laatia jäsenten käyttöön maittain jäsenrekisteri helpottamaan luottohenkilöiden yhteydenottoja eri maiden välillä, selvittää luottohallinnon ja luottovalvonnan atk-järjestelmien kehitystä ja parantaa luottoalan arvostusta sekä tehostaa koulutusta.

Keskustelut Fecman tilaisuuksissa ovat mielestäni olleet aktiivisia ja antoisia. Selvästi näkee, että uudessa järjestössä kaikki haluavat olla mukana uutta luottomassa ja kokemuspankkiaan kartuttamassa. Pakonomaista mukanaoloa ei ole.

Kuten aikaisemmin totesin, Luottomiehet Oy:n hallituksessa käsitellään ja valmistellaan lähiaikoina Fecman sääntöjä, toiminnan tavoitteita, ICM:n koulutusmahdollisuuksia jne. Vaikka Luottomiesten toiminta onkin hyvässä mallissa, saamme varmasti vielä paljon lisää virikkeitä Fecman kautta.

Thomas Feodoroff Fecman uudeksi puheenjohtajaksi

Fecman kokouksessa 29.5.1987 valittiin järjestön varapuheenjohtaja, Oy Credit Ab:n toimitusjohtaja Thomas Feodoroff Fecman seuraavaksi puheenjohtajaksi. Kausi kestää yhden vuoden. Varapuheenjohtajaksi valittiin James Furey Irlannista. Seuraava seminaari pidetään varapuheenjohtajan kotimaassa, tässä tapauksessa Irlannissa ja Dublinissa 9—10.6.1988. Tänne Luottomiehet ry järjestää myös matkan jäsenilleen.

Mikko Parjanne

KOKOUSTEEMANA

Luottomiehet — Kreditmän-nen ry:n varsinaisessa kevätkokouksessa 7.5.1987 Royalissa piti-
vät kokouksesitelmän tällä kertaa
keskusrikospoliisin rikosylitark-
kastaja Kari Rantama ja rikos-
tarkastaja Markku Salminen. Ai-
heena olivat talousrikokset, nii-
den tulkinta ja ennaltaehkäisyn
mahdollisuudet. Yli 60 jäsentä
oli saapunut paikalle kuuntele-
maan luottoalan kannalta tär-
keää ja elävästi esitettyä tietoa.
Molemmat esitelmöitsijät, jotka
olivat koulutukseltaan juristeja,
olivat myös tyytyväisiä saades-
saan tulla kertomaan luottoalan
asiantuntijoille omasta toimin-
nastaan.

Talousrikollisuus on erilaista kuin ns. tavallinen rikollisuus

Rikostarkastaja Markku Sal-
minen kertoi aluksi talousrikok-
sista ja niiden tutkinnasta. Hän
totesi, että tutkinta ei aina käyn-
nisty rikosilmoituksen pohjalta,
vaan lähtökohdana voi myös olla
poliisin oma kiinnostus jotain
kohtaan, esimerkiksi yrityksiä tai
varallisuuden käyttöä kohtaan.
Esimerkiksi Floridan tapausten
tutkinta käynnistyi poliisin omis-
ta lähtökohdista.

Esitelmässään Markku Salmi-
nen nimesi talousrikostutkinnan
keskeisiksi ongelmiksi seuraavat:

1. JURIDINEN
VAKUUTUMATTOMUUS
— lainsäädäntö vanhentu-
nutta
— tekotavat monimutkaisia
2. KIELI
— talouselämän kuvauksessa
käytettävä

- juridinen
- muu ammattikieli
- puhekieli
(kielen vaihtuessa vaihtuu
myös ajatuksen sisältö)

3. TYÖMÄÄRÄ
— tutkijan
— asianosaisten
— syyttäjän
— tuomioistuinten
(suurimpien prosessien yhtei-
nen sivumäärä yli 10 000 s.)
4. VASTUUSUHTEIDEN
EPÄMÄÄRÄISYYS
— laiminlyöntirikokset —
tekorikokset
— yhtiömuodot
— muut yhteisöt
— valtuutukset, delegoinnit,
johtosäännöt, bulvaanien
käyttö
5. PUUTTEELLINEN
AMMATTITAITO
— kautta koko prosessin
— erikoistuminen vähäistä,
ei yhteistä koulutusta
muiden osallisten kanssa
6. SUURI TALOUDELLINEN
VAIKUTUS JA VASTUU
7. KYTKEYTYMÄT
POLIITTISEEN
PÄÄTÖKSENTEKOON
8. TIEDOTUS
— ei hallittavissa
keskitetysti
— henkilöity osallisiin,
tutkijoihin ja tuomareihin
— otsikoitua, osin virheellistä
aaltomaista
9. RESURSSIT

Pienenä kuriositeettinä tuli
kuuntelijoille mieleen junavau-
nulastit prosessien pöytäkirjoja
Rovaniemen junassa ja kantelu-

jen suuri määrä. Markku Salmi-
nen kertoi, että aikaisemmin hän
oli tutkinut vuosikautia omai-
suus- ja henkirikoksia. Näistä ei
ollut tehty kanteluja lainkaan.
Viimeisen kolmen vuoden aikana
tutkiessaan talousrikoksia kante-
luita oli tehty kaikkiaan 97.

Konkurssirikokset

Markku Salminen kertoi myös
esimerkkien pohjalta rikollisista
konkurssista. Hänen mukaansa
nämä voidaan jakaa seuraaviin
tyyppisiin: "Hällävälä", "ilta-
lypsy", "raikasammal", "suun-
niteltu sarja", sekä konkurssi-
konsernit.

Yrityksen "sairaskertomukses-
sa" voidaan todeta, mitä lakipy-
kälä yleensä konkurssitapauskis-
sa on rikottu: tyypillisiä ovat ri-
koslaki 36:7, rikoslaki 38:11, kir-
janpitolaki ja rikoslaki 39:4.

Tutkinnan kohdistumisessa
konkurssirikoksissa pääpaino
keskittyy seuraaviin

- oma pääoma
- verorikokset
- kirjanpitorikokset
- vararikotteot
- konkurssin pitkittäminen
- vastuun kohdentaminen

Lisäksi Markku Salminen esit-
teli, mitä tarkoitetaan subventio-
petoksella ja kertoi kansainväli-
sen talousrikollisuuden näkymis-
tä. Lisäksi eräinä erityiskysymy-
ksinä tuli esityksen lopussa esille
seuraavat asiat

- yrittäjän toiminta
rikoksen asianomistajana
- tilintarkastustoiminta
- rikosilmoituksen sisältö
- prokuristien asema
ilmoittajana
- vanhentumiskysymys

Uudet suunnat taloudellisessa rikollisuudessa

Rikosylitarkastaja Kari Ranta-
ma kertoi omassa puheenvuoros-
saan KRP:n talousrikosyksiköis-
tä, sen organisaatiosta ja yleisistä
näkymistä. Aikaisemmin talous-
rikoksia tehtiin enemmänkin "ti-
laisuus tekee varkaan" -periaat-
teella. Suuntaus näyttää nyt kui-
tenkin sikäli selvältä, että yhtiöitä
käytetään entistä enemmän ta-
loudellisen rikollisuuden tark-
kaan suunniteltuna välineenä.

Terveisenä luottoalan edustajil-
le Rantama viestitti, että rikok-
sentekomahdollisuuksia pitäisi
pyrkä karsimaan ja vaikeutta-
maan. Tässä erityisen keskeisenä
hän piti asianomistajien välistä
tehokasta yhteistyötä ja painotti
myös, että rahoittajien tulisi aina
tehdä isoista sarjoista rikosilmoi-
tus. Tämä on joissakin tapauksis-
sa jäänyt tekemättä, koska ra-
hoittaja itse ei haluaisi asioilleen
julkisuutta. Suomessakin on il-
mennyt useita tapauksia, joissa
talousrikollisuuteen syyllystyneet
ovat hyötynet kymmeniä mil-
joonia siitä, että rikosilmoitusta
ei ole tehty. Odotettavissa on, et-
tä tämän jälkeen vastaavanlainen
rikollisuus tulee lisääntymään,
sekä samojen että uusien yrittä-
jien toimesta.

Lopuksi Rantama kertoi ly-
hyesti eräistä ulkomailla tapahtu-
neista taloudelliseen rikollisuu-
teen liittyvistä sarjoista. Suo-
meenkin hän olettaa lähiaikoina
tulevan sijoitustoimintaan liitty-
vän rikollisuuden, insider-rikok-
set, laajemman hakkeroinnin jne.

Mikko Parjanne

LPT LAKIMIESTEN PERINTÄTOIMISTO OY

- Maksukehoituskirje LDT Lakimiesten Perintä-
toimisto Oy:ltä tuo saatavamme yrityksemme
omaan käyttöön.
- Juridista asiantuntemusta vaativissa perintä-
tehtävissä käytettävissämme ovat perintä-
toimistomme omat lakimiehet.

UUSI OSOITTEEMME JA PUH.
PL 65 02601 ESPOO
PUH. 515 155

”Konsensustutkijat”

Lehtemme numerossa 2 olleen pääkirjoituksen johdosta lienee paikallaan esiintuoda muutamia seikkoja luottotietoraporttien käyttäjänä ja entisenä laatijana.

Varsin hyvin on tiedossa vaikiintunut käytäntö, ettei raportissa tiettyjä tutkitulle epäedullisia asioita tuoda julki sellaisenaan. Nähdäkseni lainsäädäntö vahvistaa tässä suhteessa jo pitkään jatkunutta perinnettä.

Käyttäjät ovat oppineet lukemaan rivien välistä, esimerkkinä määritelmä kunnollinen, joka erään toimiston raportissa poijätettyä merkitsee ”kunnottomuutta”.

Luottotietotutkija muokkaa saamiensa, usein yksityiskohtaisten ja jopa arkaluonteisten tietojen perusteella raportin.

Raportin muoto on vakio ja siinä on tiivistettynä tutkijan samaa käsitys tutkittavasta tietyn käytännön hiomin sanakäantein.

Raportin käyttäjälle on suureksi hyödyksi, etteivät muoto ja tyyli vaihtelee raportista toiseen. Näin on paljon helpompi muodostaa itselleen kuva asiakkaasta vertailemalla aikaisempia raportteja uusimpaan. Samoin voidaan eri asiakkaita myös jossain määrin verrata toisiinsa.

Luottotietotutkija on huomattavassa määrin tutkittavan oman pankin armoilla. Mitä pankki kertoo ja mihin sävyyn. Pankki voi myös jättää tykkänään mainitsematta jotakin tärkeää.

Kerran, vuosia sitten meni eräs liikeyritys konkurssiin ilman edeltäviä julkisia maksuhäiriöitä. Puoli vuotta aikaisemmin laadittu luottotietoraportti osoitti kaiken olevan vallan tyydyttävässä jamassa. Hämmästyneen luottotietotutkijan perättyä pankinjohtajalta firman äkillistä loppua, totesi pankkiiri yksikantaan: ”johan me se tiedettiin aikoja sit-

ten, että konkurssi tulee.” Miksi sitä ei puoli vuotta sitten tutkijalle kerrottu? Ehkäpä siksi, että konkurssi olisi silloin saattanut tullaikin jo kuukausia nopeammin.

Pankkien armoilla siis ollaan ja pankeiksi on luettava myös muut rahoituslaitokset. Nämä ovat helpommin jäljitettäviä tietolähteitä. Tavarantoimittajien tms. löytäminen maksutapadusteluihin on onnenkauppaa.

Mitä tulee pääkirjoituksessa mainittuun informaatiopatojen murtamiseen, sitä luottotietotutkijat päivittäin suorittavat. He eivät ole viranomaisia, heillä ei ole juuri auktoriteettiakaan. Paras avu heille tomissaan lienee sopivan myynnillinen puheenparsi ja käytös, jotta haastateltavan mukaan osaisivat sanansa sovittaa. Yksioikoinen tenttaaminen ei aina ole hyväksi.

Luottotietojen käyttäjä tulkit-

see raporttia niin kuin häntä huvittaa. Hänellä saattaa olla kohteesta oma omituinen ennakkokäsityksensä, jonka perusteella hän panee mielessään raportin perään joko ison plussan tai miinus. Jos kauppa meni ”puihin”, oliko se luottotietotoimiston vika?

Hitaudesta voidaan erästä toimistoa kyllä aiheellisesti moittia. Niin kutsuttu tavallinen taksa on silmänlumetta, paitsi jos kysyjällä on tuhottomasti aikaa haastatavaksi. Toimiston johto säännöllisin välein kertoo palatun nopeampaan käsittelyyn, vaan puheeksi se taitaa jäädä.

Luottotietoraportin käyttäjän on muistettava, ettei raportti ole pankkitakaus eikä ”Jumalan sana”. Eikä ole koskaan ollutkaan.

Jukka Marttila
luottopäällikkö
Enso-Gutzeit Oy

Ihmetteleville luottomiehille

Luottolinkin pääkirjoituksessa todettiin luottotietotoimistojen olevan uusien haasteiden edessä. Tarkkaavainen luottotietojen käyttäjä on kuitenkin voinut todeta, että tärkeimpiin haasteisiin on jo vastattu. Tietokone- ja ohjelmistohankinnat ovat olleet luultavasti luottotietotoimistojen suurimmat investoinnit koko toimiaikana. ATK:n käyttöönotto on mahdollistanut useita uusia palvelumuotoja, jotka ovat yleisesti saaneet varsin hyvän vastaanoton luottotietojen tarvitsevien keskuudessa. Jotkut aikanaan pontevasti uuden tekniikan käyttöönottoa vaatineet eivät kuitenkaan jostain syystä olekaan kiinnostuneita nyt saatavissa olevista uusista palvelumahdollisuuksista.

Luottotiedon sisällön päävaatimukset ovat mielestäni täysin entiset. Luottotiedon on oltava luotettava, se on saatava käyttöön mahdollisimman nopeasti ja hinnan pitää olla kohtuullinen. Uusia, tosin jo vuosia noudatettuja

vaatimuksia ovat yksiselitteisyys, helppolukuisuus ja muu ATK-käyttöön soveltuva asiallisuus sellaisessa muodossa, kun se vanhoissa, Suomea kehittyneimmissä luottotietomaissa ymmärretään. Nykyään ei ole asiallista antaa hienoviritteisiä henkilökuvausauksia, ei vihjailla yleisesti salassa pidettävistä asioista eikä tehdä hauskoja vertailuja malliin ”yhtiön rakentama uima-allas vuotaa kuin seula”.

Luottotiedon käyttäjät määräävät meillä hyvin pitkälle, mitä tiedot sisältävät. Luonnollista on, että suurikäyttäjien sana on painavampi kuin muiden. Tällä tavalla ja myös ulkomaisten käyttäjien toivomuksesta luottotietoihin on viime vuosina sisällytetty useita tietoja. Sen sijaan räätälinä laadittuihin tilausluottotietoihin ei juuri ole mahdollisuuksia, koska niiden käyttö olemassa olevien erityispalveluksien rinnalla olisi vähäistä. Myöskään ei ole tarkoitus, että luottotietotoimisto vain kerää suuren määrän

tietoja, joista käyttäjä itse valmista yhteenvetä. Luottotieto on määrämuotoinen, valmis tuote sellaisenaan käytettäväksi luotonvalvonnan apuvälineenä.

Ainoastaan tilinpäätöstiedot liitetään mukaan, mikäli käyttäjä haluaa niistä tehdä omia lisäanalyyssejä. Väite, että luottotiedot perustuvat liian paljon pankkien antamiin viitetietoihin, ei pidä paikkaansa. Pankit ovat vain tietolähde muiden joukossa, joskus tärkeä, joskus tarpeeton.

Suomessa suurin osa luottotietotoiminnasta on luottotietotoimistojen ja niiden jäsenten yhteistoimintaa. Uudet lait tuovat mukaan toimintaan luottotiedon kohteen, jonka etujen puolesta valtiovalta toimii. Tämän huomioiden ottaen tuntuu ihmeelliseltä, että edellisen Luottolinkin pääkirjoituksessa ilmeisen kielteisessä mielessä käytetäänkin luottotietotoimistojen tutkijoista nimitystä ”konsensustutkijat”. Eikö tilanne tälläkin alalla maassamme ole juuri sellainen, jossa kon-

sensus on paikallaan.

”Otsaryppyisten luottomiesten” olisi edelleen syytä esittää toiveensa ja vaatimuksensa rakentavassa hengessä luottotietotoimistolle kuten tähänkin asti yleensä on tehty. Yhteistoiminta on yli 80 vuotta pelannut hyvin Suomessa. Mutta silti paluuta vanhaan joka asiassa ei ole.

Raimo Järvisalo
Suomen Luotonantajayhdistys

Luottolinkin edellisen numeron hieman provosoiva pääkirjoitus innoitti vain kahteen puheenvuoroon. Ilmeisesti suurin osa meistä on sittenkin tyytyväisiä luottotietopalvelujen tasoon.

Päätoimittaja

JÄSENHAKEMUS

- 2 § Yhdistyksen tarkoituksena on edistää luottoalan tuntemusta ja kehitystä
- järjestelmällä jäsenilleen esitelmä, keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia yhdistyksen toimialaan kuuluvista kysymyksistä,
 - seuraamalla luottoalan kehitystä myös ulkomailla,
 - harjoittamalla kustannus-, julkaisu-, kurssi- ja koulutustoimintaa sekä
 - antamalla lausuntoja ja tekemällä alaa koskevia aloitteita.

1	☐	Uusi
2	☐	Muutos
3	☐	Poisto

Yhdistysnro 3 1 0 9 9 5

Tunnistetiedot

3	Jäsenno	A	B
	Henkilötunnus	Mies=1 Nainen=2	Jäsenlaji
	Kieli suomi=1 ruotsi=2		
	Liittymispvm	Poistopvm	

Nimitiedot

4	Sukunimi, etunimet	
	(kutsumanimi alleviivattuna)	
	Arvo/ammatti	
	Puhelinnumero	

Osoitetiedot

5	Yritys	
	Lähiosoite	
	Postinro ja -toimipaikka	

Työsuhtetiedot

2 1	Työnantajan toimiala	
2 2	Tehtävänimike	
2 3	Tehtävän kuvaus	
2 4		
2 5		
2 6		

HAEN LUOTTOMIEHET – KREDITMÄNNENS R.Y:N JÄSENEKSI YLLÄ OLEVIN PERUSTEIN SEKÄ SITOUHDUN NOUDATTAMAAN YHDISTYKSEN SÄÄNTÖJÄ.

Paikka ja päiväys

Hakijan allekirjoitus

PUOLLAMME JÄSENHAKEMUSTA (VAIN JÄSENET)

Nimi

Nimi

Nimen selvennys

Nimen selvennys

Toimipaikka

Toimipaikka

HALLITUKSEN PÄÄTÖS

☐	Hyväksytty	Päiväys
☐	Hylätty	

Puheenjohtajan/sihteerin allekirjoitus

Jäsenhakemukset toimitetaan yhdistyksen sihteerille osoitteella:

Konttoripäällikkö Seija Lehtonen
Perheauto Oy
Petikontie 3
01720 Vantaa

Puhelin 90-840 800

Jäsenhakemuslomakkeella käy parhaiten ilmoittaa kaikki tiedot jäsenrekisteriin. Pidetään jäsenosoiteisto ajantasalla.

O LETKO SELVITTÄNYT ITSELLESI,
MITÄ LUOTTOTIETOJEN HANKINNASSA
TARKOITTAVAT KÄSITTEET

- PÄÄTEKÄYTTÖ
- ELEKTRONINEN POSTI
- VALVONTAPALVELU ?

Ne ovat kolmen palvelun yhdistelmä, joka on nopein, tehokkain ja huokein keino luottoriskien hallintaan.
Huokeus ei ole tässä ns. suhteellista huokeutta, vaan jokainen hankittu tieto on tavanomaisin keinoin hankittua edullisempi.

KYSY LISÄÄ

Håkan Broman 'ilta tai
Raimo Järvisalolta
puh. (90) 513 711

SUOMEN LUOTONANTAJAYHDISTYS

LÄKKISEPÄNKUJA 2 A
02600 ESPOO

Luottomiehet ry...

Hallituksen 14.4.1987 kokouksessa hyväksytyt jäsenet:

Luottojohtaja Olli Forsell AKP-Autokumipalvelu Oy PL 57 13101 HÄMEENLINNA	Luotonvalvoja Riitta Laakso Jertec Oy Nihtisillankuja 5 02630 ESPOO
Vientiperintävalvoja Toukikki Häkklä Yrjö Lehtonen International Oy Aurakatu 12 a 20100 TURKU	Konttoripäällikkö Ulla Rantala Ekonsult-Leasing Oy Ab Eerikinkatu 16 A 1 00100 HELSINKI
Luottovakuutus­päällikkö Juha Jonkka Yrittäjän Fennia Asemamiehenkatu 3 00520 HELSINKI	Luottovalmisteliija Tea-Leena Repo Skop-Rahoitus Oy Mannerheimintie 14 B 00100 HELSINKI
Kirjeenvaihtaja Marketta Korte Yrjö Lehtonen International Oy Aurakatu 12 a 20100 TURKU	Yo-merkonomi Riitta Savikko Yrjö Lehtonen International Oy Aurakatu 12 a 20100 TURKU

Kokouksessa 7.5.1987 hyväksytyt uudet jäsenet:

Isotalo Jussi Varatuomari Lakitoimisto Yrjö Lehtonen Ky Aurakatu 12 A 20100 TURKU	Aalto Pirjo Perintälakimies Oy Credit Ab PL 47 00241 HELSINKI
Lahti Tero Lakimies Lakitoimisto Yrjö Lehtonen Ky Aurakatu 12 A 20100 TURKU	Kujansuu Helena Kassanhoitaja Lehtinen Holding Oy Riihimiehentie 2 01720 VANTAA
Jalava Matti Lakimies Lakitoimisto Yrjö Lehtonen Ky Aurakatu 12 A 20100 TURKU	Lindström Folke Toimitusjohtaja Contant Oy PL 20 20101 TURKU
Korhonen Terho Luottotietotutkija Suomen Luotonantajayhdistys PL 386 00101 HELSINKI	Kotilainen Outi Luotonvalvoja Digital Eguipment Corporation PL 16 02201 ESPOO

KOKOUSKUTSU

Luottomiehet — Kreditmännens ry:n kokous pidetään **torstaina 24.9.1987 kello 17.00** alkaen **Helsingissä ravintola Svenska Klubbenissa, osoite Maurinkatu 6.**

Kokouksessa käsitellään:

- 1) Dipl.ins. Hannu Kuuskoski Suomen Yhdyspankki Oy:stä pitää esitelmän aiheenaan pankin Cash Management-toiminta**
- 2) Muut asiat**

Kokouksen jälkeen on mahdollisuus nauttia yhteinen iltapala. Ilmoittautumiset kokoukseen/ruokailuun pyydetään tekemään viimeistään 22.9. ravintolaan, puh. 628 706.

Tervetuloa
Luottomiehet — Kreditmännens ry.
Hallitus

LUOTTOALAN SANASTOA TUNNETUKSI

Luottomiehet ry:n sanastotyöryhmän Lassi Kantola, P. E. Paul ja S. A. Perret laatima luotto-alan sanaluettelo on laitettu Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kielitoimiston sanastoaineisiin. Sanastoa on käytetty hyväksi niin valmistumassa olevaan yleiskieltä keräävään Nykysuomen Perussanakirjassa sekä jo keväällä julkaistussa isossa Ruotsalais-Suomalaisessa sanakirjassa.

YRITYSVIERAILU 27.10.1987 HELSINGIN ARVOPAPERIPÖRSSIIN

Luottomiehet ry:n jäsenillä on mahdollisuus tutustua pörssin toimintaan 27.10.87 klo 10.00 alkaen Ritva Laitinen pörssistä kertoo 45 minuuttia historiasta, nykytoiminnasta ja tulevaisuudesta. Tämän jälkeen kannattaa jäädä pörssin lehtereille seuraamaan julkihuudon kulkua. Pörssin osoite on Fabianinkatu 14.

Ilmoittautumiset 20.10.1987 mennessä.
Asta Maltzeff tai Armi Ellilä
puh. 765 311.

Mukaan mahtuu noin 50.